

#5

LCD

Lugo Cultura Dixital

MURALLA ABERTA

ORGANIZA:

COLABORA:

DEPUTACIÓN
DE LUGO

RESUMO

3 Dixitalizacion e servizo publico: entre a aventura e o sentimento

ADRIANO J. ALFONSO RODRIGUEZ

6 Xennials: do analóxico ao dixital

RAFA HIDALGO

8 A miña ollada tecnolóxica

SARA MEIJIDE

11 Descubrindo os fondos mariños da Mariña Lucense

CARLOS GIL

19 Potenciais inimaxinables

GUIDO ÁLVAREZ

DIXITALIZACION E
SERVIZO PUBLICO:
entre a aventura e o sentimento

ADRIANO J. ALFONSO RODRIGUEZ

Dixitalizacion e servizo publico: entre a aventura e o sentimento

Autor:

ADRIANO J. ALFONSO RODRIGUEZ

Xuíz e Doutor en Dereito

Son da colleita do ano 1977. Iso significa que nacín en plena transición e crecín en democracia a cabalo entre dúas épocas, case se se me apura entre dúas Españas. Unha que finalizaba e outra que empezaba, do branco e negro á cor. Recordo que a televisión era unha caixa de resonancia que observaba con certa esperanza ata que acababa de facer os deberes e podía acendela, vendo os programas, hoxe dunha austeridade de medios que sorprendería, nos que como neno podíame trasladar a mundos imaxinarios con seres fantásticos só con creatividade propia. Iso si, non había mais que dúas cadeas que non sempre emitían e onde a segunda tiña a programación máis curiosa e menos apetecible aos ollos infantís. Tamén recordo, moi avanzados os oitenta, os primeiros com-

putadores que eran literalmente “un produto para ricos”, poucos sectores da poboación podíamos acceder a eles senón era mediante un desembolso económico elevado, en pesetas eran moitas pesetas e que rapidamente os chegamos a asociar cos videoxogos, aínda pouco desenvolvidos aínda que para nós, os que vimos un de preto, era máis que suficiente. Os robots non existían, salvo nas películas, e por suposto ninguén se expuña a eventual substitución dos humanos por aqueles. De feito, os robots eran case sempre os malos da peli onde sempre triunfaba o sentido común e por suposto o real, o sentimental, a bondade ou o amor, atributos orixinais, que se superpoñían aos malvados de lata. Niso cría entón e creo hoxe. Non me movín nin un milímetro.

Dixitalizacion e servizo publico: entre a aventura e o sentimento

Se nacín no 77 significa que coñecín a EGB, BUP e COU, e por suposto, a Universidade, no meu caso pública : Santiago de Compostela. Fixen estudos xurídicos, non había plan B, era iso e só iso e por suposto, despois, o servizo público. Tampouco tiña outro plan. Vírao na casa: meu pai, as miñas tías e tíos. Ese sentimento asócioo cunha maquina de escribir, que retumbaba na miña cabeza. Era a ferramenta con que traballaban elaborando os papeis da súa oficina. Nada de informática. De feito, o meu tío era mecanógrafo de Xulgado, que recollía pacientemente en acta o que resultaba dos xuízos. Sentía admiración pola súa desempeño e o certo é que cumpría coa súa tarefa á perfección. Era el contra os elementos. Unha expresión mal recollida, unha coma mal colocada ou un nome inexistente, erros comúns, servían para o ditado da resolución polo Xuíz ou Xuíza, resolución que entón, estamos nos noventa, pasábase con idéntica paciencia a máquina. Aínda hoxe estremézome pensando que pasaría cando había unha equivocación simple de redacción.

Meu pai tentou que aprendese a escribir cunha Olivetti mediante un ríxido esquema de leccións, repetindo e repetindo palabras, teclea que teclea. Pois ben, o que non conseguiu a férrea determinación do meu proxenitor, conseguíuno, anos despois, un programa informático que me axudou a memorizar as letras e conseguir que puidese escribir con rapidez e con soltura. E só, fronte a meses de tediosas leccións, nunha semana. Non necesitei a tutela paterna. O teclado, o programa e eu entendémonos perfectamente.

Coñecín unha Administración, no dous mil, xa informatizada, avanzada, que nos ofrece bastantes facilidades, habilítanos para traballos que antes eran impensables. Con todo creo que non debemos deixarnos seducir, sen conciencia crítica, polos cantos de serea. Non podemos facelo. Por exemplo, escribín a miña tese doutoral despois de case 6 anos de sacrificada e solitaria investigación e un ano enteiramente dedicado para redactala. Sen intelixencia artificial, se é que podemos cualificala así. Sen trampa, nin plaxio, ningún fixo o traballo por min, a ningún inanimado lle solicitei o encargo. Isto

sería vergoñoso porque o birrete sería de cartón pedra e a eventual presunción pronto resultaría calada polas gargalladas dos honrados. Por iso, pido sensatez e cordura, evitando visións fatalistas ao modo do “Titanic” onde a resignación ante un naufraxio só deixa espazo para unha historia de amor que por suposto tamén acaba mal. A min gústame a historia de amor, que o barco siga á boia e que a resignación desapareza. A realidade é real e non virtual.

Creo nas persoas, en servilas, por iso o sector público non debe perder de vista iso, a vocación de “servizo”. As transformacións son necesarias se serven para unha mellora substancial da vida da xente, se serve para facerlles pronta xustiza, se se pode ter un impacto positivo, ou decisivo, sempre para arrincar un sorriso de agradecemento, para conceder oportunidades ou acabar con desgustos ou inercias medievais. Se dixitalizar serve para facer mais eficazmente o traballo, para recortar prazos de asistencia social, para facer que as cousas cheguen antes a quen máis as necesitan, doulles a benvida, celébroas. Se con iso evitamos males, prexuízos ou dilacións indebidas, grazas. Pero isto non debe facernos esquecer que somos sociables, que tratamos con outros semellantes. Que lles rifamos pero tamén lles amamos, que lles animamos pero tamén lles informamos, que un “tranquilo, todo resolverase ben” sae dunha sensación de profunda cooperación e solidariedade, dunha profunda fe que diferencia entre o ben e o mal, entre o correcto e o incorrecto, non dunha voz enlatada alimentada por algoritmos. Non podemos aventurarnos sen saber que se un desafío pode afectar as vidas das persoas, quizá deberíamos pensalo e reprogramar a situación, pois como dicía o Cardeal Mazarino, soado estadista francés, no seu Breviario de Políticos “non te deixes convencer por promesas que polo momento che poden causar algún dano, por mais que che aseguren que van compensarche nun futuro. Estes son palabras, nada máis, e só pagar con iso, con palabras, algo que rapidamente se esquece. O dano, en cambio, quedarache para sempre” .

Xennials: Do analógico ao digital

Autor:

RAFAEL HIDALGO

Os xennials, tamén coñecidos como microxeración bisagra, son todos aqueles que chegaron ao mundo nas cohortes demográficas das xeracións X e E ou milénica. Trátase, por tanto, dunha xeración cruzada, cuxa existencia oscila entre o analóxico e o dixital.

Na mente dos xennials operan dúas concepcións de verdade: unha verdade aletheica que permanece oculta na súa des-ocultamento, ou se se quere, á maneira heideggeriana, un claro de bosque, un outeiro ou

unha apertura na densidade da vexetación. A verdade é entón un proceso de apertura de algo que permanece oculto, que ofrece resistencia. A outra concepción de verdade ampárase no datoísmo ou dataísmo (BIG DATA) e é medible, cuantificable, a verdade xa non ofrece resistencia, non se revela, simplemente visualízase, móstrase dispoñible, emprazada.

A xeración xenniallica opera entre o abstracto e o figurativo, entre o concreto e sólido do analóxico terreal e o líquido e vaporoso do abstracto dixital. Esta condición

Xennials: Do analóxico ao dixital

híbrida resultante da pertenza a dous mundos aparentemente contrapostos, fai que obteñan certas vantaxes competitivas sobre outras xeracións como os centennials, nados entre os anos 1995 e 2015. En primeiro lugar, herdán a capacidade analítica e textual dun sistema educativo moito máis esixente, menos visual, fundamentado no coñecemento abstracto, ao mesmo tempo que asisten ao nacemento das grandes Redes Sociais, do quantified self (eu cuantificado) e do selfconnected (eu conectado 24/7) grazas, en parte, á chegada do smartphone e a proliferación de contidos “alixeirados” propios dos novos creadores de contidos dixitais.

En segundo lugar, os xennials manteñen aínda unha relación subxectiva e intuitiva co mundo, manteñen intacta a súa capacidade de xuízo, de crítica, mentres que os centennials abrazan a idea exposta polo ensaísta surcoreano Byung-Chul Han na que o dataísmo móstrase como un dadaísmo dixital, “no sentido de que o dadaísmo tamén renuncia a un armazón de sentido, baléirase á lingua totalmente do seu sentido”. A simplicidade chámase dadá. O dataísmo, en con-

secuencia, é nihilismo, debido a que renuncia totalmente á significancia. Os datos e os números non son narrativos, senón aditivos. O sentido, en cambio, radica na narración, os xennials manteñen intacta a súa capacidade narrativa mentres que os centennials copulan con datos, son datasexuales, no sentido de que gravan ou almacenan datos sobre todo o relacionado sobre a súa vida persoal, acumulan likes, coleccionan followers, son unha xeración indubidablemente umbilicada, autoreferencial.

De aquí extráese a idea de que os xennials, como xeración bisagra que son, teñen unha oportunidade para axuntar o mellor dos dous mundos, para alcanzar o xusto punto medio aristotélico. Os xennials deben ser capaces de achegar coñecemento ao dato, deben ser gardiáns e custodios do concreto analóxico fronte ao abstracto dixital, oscilar entre a tradición e a vangarda e sobre todo defender o ben, a verdade e a beleza fronte a ese Leviatán que é a relixión do dato autorreferencial, lugar no que sen dúbida, morren todas as boas ideas.

A miña ollada

TECNOLÓXICA

A miña ollada tecnolóxica

Autora:

SARA MEIJIDE

Comezar. Verbo da primeira conxugación que se me da de pena. A sinceridade ten que ser a bandeira do xornalista. Alo menos para min é así. Non concibo un bo xornalismo sen sinceridade. Algo que cada día boto máis en falta na sociedade, en xeral, e no sector da comunicación en particular.

Vivimos no mundo das novas tecnoloxías, do cambio, da inmediatez, das redes sociais... Se nos desen unha

peseta, que diría Lola Flores, por cada vez que o escotamos non habería pobreza no mundo.

Porén, nunca tan conectados estivemos, pero nunca tan afastados como arestora. Estamos realmente usando todas as couas boas que nos dan os avances tecnolóxicos e comunicativos? Coido que non.

A miña avoa flipa cada vez que me ve coller o teléfono, abrir twitter e, case a velocidade da luz, podo ver en menos de 300 caracteres o que está a pasar no mundo. Vídeos retuiteados da invasión a Ucraia, #TT mundiais, memes virais... Observo como envexa a facilidade coa que nos falamos.

Unha persoa de 86 anos desexaría poder facer facetime con seu pai cando se podía tirar meses sen saber nada del, chamar aos seus primos da Arxentina sen ningún tipo de coste ou repetir mil veces a mesma foto ata que lle gustase como saía.

Os nosos maiores envexan estas posibilidades, seguramente moitos pagarían por volver atrás porque eles si saben valorar o que temos hoxe que non tiveron no seu onte. Ás veces penso que ter nacido na era dos nativos dixitais fainos valorar menos as facilidades que nos rodean.

Mentres deberíamos gozar de todo este abano de posibilidades que nos regala o mundo, estamos, quizáis,

A miña ollada tecnolóxica

máis tristes ca nunca. Vivimos rápido tan rápida que apenas sentimos. E si, os medios de comunicación tamén temos a nosa parte de culpa.

O mundo da información estase a deixar levar polo vertixinoso ritmo que impón a industria tecnolóxica. Queremos contar moito en pouco tempo. O consumidor quere que mentres espera na parada de bus lle contemos nun minuto o que pasa, por exemplo, en Francia.

Estamos inmersos no mundo das présas, do de non ter tempo nin para escoitar con calma a radio, leer o periódico cun café ou analizar detidamente o timeline de twitter. Realmente non sei quen é o que nos espera, pero nunca imos con calma ollando o traxecto.

Con isto quero dicir que o xornalismo ten que se negar a avanzar nas novas tendencias? Non, por suposto que non. A industria da música cambia, a da moda se transforma, o comercio muda e as formas de traballo no sector primario nada ten que ver cos de fai uns anos.

Pensar que a novas formas de comunicación son modas pasaxeiras e que nada se semella ao xornalismo de antes é negarse a avanzar. Moitas veces este pensamento non é máis que o propio medo ante un paradigma descoñecido ao que tememos non ser quen de adaptarnos.

Para nada hai que negar a evolución, as redes sociais e as novas plataformas de comunicación como Twitch son una fiesta de aire fresco para a profesión. Eso si, hai que sabelas usar.

Non me refiro a saber cómo facer un stream ou subir una publicación para que teña moitos likes. Non. Hai que saber cal é o papel do xornalismo: Formar e informar. E xamáis perdelo de vista.

As linguaxes cambian, as formas de expresarnos cambian e as tendencias tamén. Basta con saber que é o que quere o noso público. Escoitalo. Moitas veces pensamos que a novas xeracións están perdidas, non saben o que queren ou nos parece unha banalidade a súa forma de entender a vida. Grave erro.

Os mozos do presente serán os adultos do maña. A solución non está en facelos de menos ou non telos en conta. Deixemos a superioridade moral a un lado e dispoñámonos a escoitalos e adaptar a nosas mensaxe as súas demandas.

Dende que aterreei en Radio Lugo cadena SER unha das miñas prioridades era dinamizar as redes sociais. Achegarnos ao público novo. O futuro da radio está en todos e cada un deles.

A implicación de compañeiros coma Alex Gato, sempre estudando as tendencias das redes, fixo posible que hoxe, despois de cinco anos de traballo, estudos e escoita activa poidamos ter en redes coma Instagram máis de 5.000 seguidores nun lugar coma Lugo.

Hai quen durante este tempo chamounos tolos, pouco profesionais ou pouco serios. Respetar e debater as diferentes opinións fainos ricos coma sociedade, pero que ninguén perda de vista cal é a verdadeira razón pola que traballamos: a xente.

Descubriendo os fondos mariños da

Mariña Lucense

Autor:
CARLOS GIL

Descubriendo os fondos mariños da Mariña Lucense

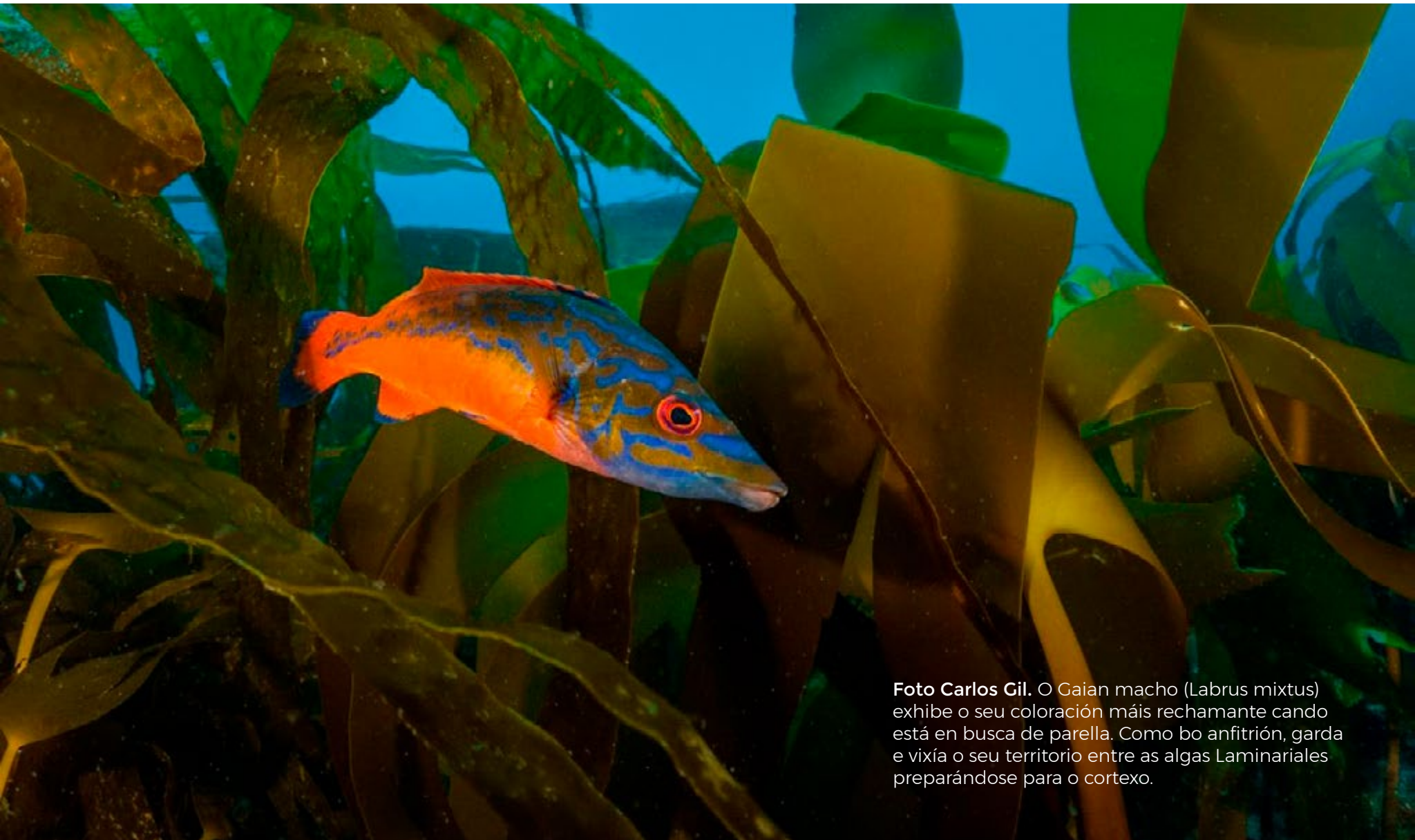

Foto Carlos Gil. O Gaian macho (*Labrus mixtus*) exhibe o seu coloración máis rechamante cando está en busca de parella. Como bo anfitrión, garda e vixía o seu territorio entre as algas Laminariales preparándose para o cortexo.

Amence outro día de inverno cunha luz espectacular que baña o mar e o ceo de tons laranxas mentres preparo un café. Desde a xanela de casa podo ver que o mar está hoxe como un prato, sen vento, perfecto para pasar outra xornada en remollo. Sentado na terraza observo os barcos pescando, que aproveitan os poucos días de boa mar que estamos a ter para apurar a campaña do Nadal. Cara ao Leste a punta de Tapia de Casariego e cara ao Oeste o Cabo de Burela, flanquean unha paisaxe de horizonte azul. Non fai moito frío hoxe, o suave vento do sur fai que a mañá senta agradable mentres termino de preparar os equipos, cámaras, baterías, obxectivos, focos, flashes, todo está listo. Son as nove da mañá e no porto atópome co resto de xente que compoñen o equipo para a saída.

Cada un ten moi clara o seu parte de traballo, despois de tantos anos xuntos, entendémonos cunha simple mirada. Os equipos de mergullo están preparados no barco mentres terminamos de poñernos os traxes e comentamos detalles da planificación de inmersiones que lles propoño hoxe. Tras uns vinte minutos de navegación chegamos á zona que estamos a explorar esta tempada, un punto ben coñecido por un puñado de pescadores locais, onde xa os seus pais e avós traían boas capturas. Creo que nós podemos ser os únicos “tolos” que non estamos alí para pescar, senón para explorar e documentar o que nos atopemos abaixo. Mentres a áncora do barco chega ao fondo, contemplamos as preciosas vistas que temos desde aquí dos municipios de Foz e Barreiros, coas súas increíbles praias, baleiras

Descubriendo os fondos mariños da Mariña Lucense

de xente nesta época. O cor da auga do mar é espectacular hoxe. Leva xa días sen chover, e a ondada está a darnos unha tregua de varias semanas, polo que as expectativas son moi altas e no barco respíranse esas ganas de mergullarnos e descubrir novos fondos inexplorados ata o de agora. Descendo polo cabo de fondeo detrás dunha cortina de burbullas que van deixando os meus compañeiros ata chegar ao fondo. A áncora está a un 25 m. de profundidade e alí atopámonos de fronte cunha maxestosa torre de pedra esculpida durante miles de anos de erosión, que se atopa agora mergullada para dar vida a unha enorme variedade de organismos mariños. A mirada da miña compañeira

parece lerre o pensamento alí abaixo, onde sobran as palabras, estamos nun lugar máximo, rodeados de peixes, onde nunca antes ninguén estivera.

A costa galega serpentea ao longo de 1.498 km. de rías, cantís e praias bañadas polo Océano Atlántico e o Mar Cantábrico. A súa cultura, tradicións e historia estiveron sempre vinculadas ao mar. Desde a pesca da balea que se inicia no século XII, que alimentou a moitas familias grazas á súa carne e iluminou moitas casas grazas ao seu aceite, ata a captura da pescada, o bonito, a sardiña ou o percebe que a día de hoxe son o sustento económico dun gran número de persoas. Os recursos pesqueiros das produtivas augas galegas contribúen

Foto Carlos Gil. Atardece en Foz sobre a cuberta do Laverca, embarcación de artes menores, que alterna diferentes tipos de redes ou nasas segundo as vedas das especies e a época do ano.

Descubriendo os fondos mariños da Mariña Lucense

por tanto en gran medida á economía da rexión, sendo esta a máis importante do panorama nacional, e unha das máis importantes de Europa cando falamos de pesca e marisqueo.

Os afloramentos costeiros –ascenso de augas frías ricas en nutrientes– representan o fenómeno oceanográfico máis importante que explica a riqueza das augas Galegas. Estas correntes estacionais, movidas polos ventos predominantes do Nordés, achegan unha enorme cantidade de alimento en forma de microalgas e pequenos crustáceos que forman parte do plancto e representan a base dunha complexa rede trófica mariña.

De igual maneira que no resto de Galicia, a costa de Lugo, establece un vínculo moi forte co mar. Quizais menos coñecida para moitos, A Mariña Lucense representa un tramo costeiro único desde o punto de vista ambiental, xeolóxico, natural, cultura e histórico. As augas do litoral desta comarca serven como fronteira entre o Océano Atlántico e o Mar Cantábrico, albergando unha gran cantidade de especies mariñas representativas destas dúas grandes zonas marítimas. Xa no século II, os antigos poboados celtas e posteriormente os romanos, na súa procura de ouro, atoparon nesta costa un lugar excepcional para construír numerosos asentamentos que representaron lugares estratéxicos para o

comercio marítimo. Polo seu ouro, o gran interese pesqueiro e a súa gran cantidade de rías e abrigos naturais, grandes navegantes ao longo da historia tentaron conquistar estas terras do Norte de Galicia e así co paso dos anos vivíronse diversas incursións que esculpiron a sociedade actual.

A costa Lucense suscita a día de hoxe un gran interese turístico, e son miles de visitantes os que se achegan cada ano para descubri-la. A gran parte dos curiosos, atraídos polas formacións xeolóxicas, arcos e covas da praia de As Catedrais, descubren un territorio amable, cunha gastronomía exquisita e unha natureza abraiante. Dende hai varias décadas, o turismo está a experimentar un crecemento na rexión e foise producindo un cambio transitorio desde o punto de vista socioeconómico.

Este incremento turístico paulatino está a diversificar dalgunha maneira a dependencia das familias na pesca, xa que esta non vive o seu mellor cara nos últimos anos. Desde a revolución industrial, producíronse increíbles melloras nas construcións das embarcacións e artes de pesca, avances tecnolóxicos con sistemas de GPS e sondas para atopar aos bancos de peixes, desenvolvendo unha frota cunha coñecida sobrecapacidade cientificamente demostrada. Este incremento do esfor-

Foto Carlos Gil. Unha sepia ou xiba (*Sepia officinalis*) atrapada nun trasmallo durante un atardecer de primavera. As redes de trasmallo son moi efectivas para atrapar estes cefalópodos cada vez máis escasos.

Foto Carlos Gil. Algunhas das especies mariñas da costa de Lugo destacan por ser grandes mestres da camuflaxe. Este Xastre (*Galathea strigosa*), de apenas 10 cm. de lonxitude, escóndese no fondo dunha pequena greta.

Descubriendo os fondos mariños da Mariña Lucense

Foto Carlos Gil. Ana de Lara móstrame os restos de aparellos de pesca que recolheu durante unha inmersión calquera, un día calquera.

zo pesqueiro, subsidiado pola administración, fixo que por primeira vez esteamos #ante unha situación crítica do estado das poboacións pesqueiras de interese comercial, sendo cada vez menos rendible a súa captura. Hai que faenar máis tempo, para pescar cada vez menos. A pesca converteuse máis que nunca nunha ferramenta política, onde diversos intereses confrontados tentan sacar un puñado de votos. Grandes grupos de presión movidos por intereses económicos desenvolven estratexias para manter un sector en decadencia. Ademais, se á problemática da sobrepesca sumámoslle impactos a nivel global como a contaminación e os efectos do cambio climático, moi de “moda” nestes

días, atopámonos nun marco preocupante para garantir o estado e a conservación dos ecosistemas mariños.

Percorremos suspendidos a 30 metros de profundidade as paredes deste novo punto de inmersión que estamos a explorar hoxe. Multitude de gretas e covas iluminadas por primeira vez coas nosas lanternas cégannos cunha variada gama de cores e formas. Numerosas especies de invertebrados como as anémones e os corais crecen nas paredes verticais que se esborrallan ata o fondo mariño. Diríxome cara a un angosto corredor na parede de roca cando me distraen os escintileos de luz da lanterna da miña compañeira, que parece indicarme algo. Achégome e sinálame cara a outra zona da

Descubriendo os fondos mariños da Mariña Lucense

roca na que, pola súa cara de sorpresa, parece haber algo interesante. Indico ao resto do equipo que imos cambiar de roteiro e aleteamos suavemente cara ao cara sur da torre. Pintos, maragotas, sargos, abadexos, farros e outras especies de peces típicas dos fondos desta zona achéganse a esculcar aos intrusos, mentres un gran banco de centos de xurelos pasa sobre as nosas cabezas, atraídos polas burbullas que saen dos nosos equipos de respiración.

Dende ese punto empezamos a albiscar a parede da cara sur e parece coma se dese forma a un corredor estreito que leva ao fondo. A visibilidade é bastante boa para tratarse de Galicia, entre uns 10-15m. Na parte superior, unha cara familiar que parece estar a vixiar o camiño, asómase desde unha greta, trátase dun congro. Tento evitar a distracción e miro o meu manómetro, que indica o aire que me queda na botella, e pregunto aos meus compañeiros que tal van eles de aire. É moi importante planificar as inmersiones, e especialmente as exploracións, de maneira moi conservadora, así garantimos que temos suficiente subministración de aire dispoñible para realizar a inmersión e o ascenso ao barco con seguridade. Tralo praxe de todos, decidimos avanzar un pouco máis.

A falta de substitución xeracional é unha gran problemática da pesca na rexión. Os mozos da zona prefiren outro tipo de empregos máis cómodos e estables, e a pesca con multitude de retos e variables xa non é unha opción. Isto favoreceu a que dende fai máis de tres décadas establecése un fluxo migratorio procedente de Cabo Verde en maior medida. Agora, armadores e patróns galegos, faenan con tripulación caboverdiana as augas da costa Lucense.

Cos obxectivos de desenvolvemento sostible para o 2030, a ONU establece unha serie de requisitos aos seus estados membros en canto á conservación da vida submarina, a acción en contra do cambio climático, a produción e o consumo responsable, o traballo decente e o crecemento económico. Non podemos esperar máis, necesitamos vontade política para a implantación de medidas que garantan a conservación do me-

Foto Carlos Gil. Unha julia (*Coris julis*) nada entre as finas ramas do primeiro rexistro de coral negro (*Antipathella subpinnata*) no Norte da Península Ibérica localizado a unha profundidade buceable na costa de Barreiros, Galicia.

Foto Carlos Gil. O polbo (*Octopus vulgaris*) é o rei da gastronomía galega. Nos últimos anos a crecente demanda fixo que os prezos de venda disparáronse, pero o estado de conservación das súas poboacións preocupa ao sector pesqueiro na costa de Lugo.

Descubriendo os fondos mariños da Mariña Lucense

dio mariño, fomentando a xeración de emprego e o desenvolvemento de novas tecnoloxías para a mellora da pesca e a súa sustentabilidade.

Unha lixeira corrente desprázanos rapidamente cara ao corredor da parte sur da torre. Cunha sensación de ingravidez increíble, excedemos as paredes e chegamos a unha nova galería. Por un momento parece que nos atopemos nun labirinto, en busca dalgún tipo de tesouro cos nosos equipos de mergullo. Descendo un pouco para observar algo que chama a miña atención. Sobre unha greta na parede observo unha estrutura ramificada, coma se tratáse dunha árbore de nadal, completamente branco e cunhas ramas extremadamente finas e delicadas. Non é nada artificial, podería parecer unha maraña de redes de lonxe, nin unha estrutura que forme parte da roca; é algún organismo vivo que non

consigo identificar con claridade. Decido seguir descendendo para poder observalo máis de preto. A profundidade é un factor crave á hora de mergullar. Como mergulladores, temos uns límites establecidos para garantir a seguridade da inmersión e debemos cumprilos a racha táboa. A pesar de estar dentro dos límites de profundidade, quedame moi pouco tempo alí abaixo. O tempo é o segundo dos factores á hora da planificación e a seguridade dunha inmersión. Observo de preto a curiosa estrutura e recoñezoa inmediatamente, é unha especie de coral que non se documentou antes aquí. A miña adrenalina dispárase cando o meu computador de mergullo comeza a pitar avisándome de que é a hora de iniciar o ascenso a superficie.

A sobrepesca, a contaminación e o cambio climático son os principais responsables de que esteamos a día

Foto Carlos Gil. O bogavante (*Homarus gammarus*) é unha das especies máis cotizadas e, a pesar de que é unha especie bastante habitual, o seu estado de conservación pode perigar no futuro.

Descubriendo os fondos mariños da Mariña Lucense

de hoxe nun punto de inflexión cruce. Reverter os impactos e recuperar a saúde do medioambiente é agora máis importante que nunca. Unha das ferramentas de xestión para a conservación dos ecosistemas mariños que mellores resultados está a dar a nivel mundial é a implantación de reservas mariñas. O seu éxito débese á limitación e/o regulación da pesca en determinadas zonas de gran importancia biolóxica. Na maioría de casos, estas reservas establécense con intereses pesqueiros, é dicir, protexer certas zonas de cría para repoboar de forma natural espazos próximos nos que se se poida pescar, aumentando así as capturas. Este tipo de regulación demostra incrementos nas variables biolóxicas das especies de interese comercial, producíndose melloras notables de biomasa, densidade e tamaño. As reservas mariñas supoñen a maiores un gran impacto económico dende o punto de vista turístico das poboacións locais, principalmente a través de actividades como o mergullo, o snorkel, o avistamento de cetáceos e outras actividades de natureza.

A conservación da biodiversidade e a protección de especies ameazadas son outras das razóns polas cales se debería traballar no establecemento de reservas mariñas. Galicia ten un camiño moi longo por percorrer neste aspecto, e na costa Lucense este tipo de ferramentas de xestión e conservación literalmente non existen aínda. Implantar esta serie de medidas non é fácil, xa que a negativa inicial do sector pesqueiro, e a presión que pode chegar a exercer é enorme. Con todo, desde un punto de vista científico, expónse como

a única alternativa plausible para garantir o futuro dos ecosistemas mariños.

Ponse sobre a mesa unha folla de ruta esperanzadora, con medidas en moitos casos complexas, pero non imposibles, que expoñen solucións coherentes e sostibles a longo prazo. Debemos de poñer ao carón os intereses persoais ou de pequenos sectores pola conservación dun ben común. Estamos aínda a tempo de solucionar algo que nós mesmos causamos, de reverter unha tendencia de extinción xeralizada de especies, de terminar coa saúde dos nosos mares e océanos e por conseguinte coa nosa propia. Aínda estamos a tempo de cambiar.

A miña cabeza emerxe na superficie mentres incho o meu chaleco para gañar flotabilidade. Miro aos meus compañeiros sen saber ata que punto son conscientes do que acabamos de descubrir. Estamos xa todos en superficie, á beira da embarcación. Cada rostro que miro reflicte un sorriso de felicidade plena. A auga parece un cristal, sen vento, sen corrente. Miro cara abaixo e o único que vexo son os raios do sol dispersándose nun azul profundo, mentres os meus compañeiros van subindo á lancha. Nunca mergullara nun sitio parecido. Deixamos algo único alí abaixo. Unha sensación estraña percorre o meu corpo. Acabo de saír da auga e o único que penso é en volver mergullarme e coñecer máis este punto único. Esas especies levan centos de anos alí, formando un arrecife moldeado polas correntes mariñas. Sen dúbida trátase dunha área dun enorme valor ecolóxico que dalgunha maneira temos a obrigaón de preservar.

Potenciais inimaxinables

Autor:
GUIDO ÁLVAREZ

Pertenzo a unha xeración (1985) que naceu xirando unha roda para chamar por teléfono e vendo tres canles de televisión, dos primeiros nenos en recibir clases de informática no ensino público, dos primeiros adolescentes en chatear con persoas de todo o mundo, e dos primeiros adultos en ter Facebook.

Xusto comecei a carreira de Turismo cando esta rede social comezaba a expandirse polo mundo, e creo que dalgunha maneira sinto que este mundo dixital e nós fomos medrando dun xeito case paralelo.

Colleume toda esta onda no momento e no lugar adecuado, xa que, como fillo de xornalista e admirador do seu traballo, sempre amei a comunicación e considereina parte fundamental do engranaxe da existencia.

Cando decidín estudar Turismo alguén aconselloume “forxarme un perfil atípico” dentro do sector como maneira de diferenciarme e facerme especial... e por onde tirei? Pola comunicación, polos idiomas, por escribir, pola fotografía...

As redes, internet, os medios de comunicación, foron e seguen a ser para min unha parte fundamental do meu traballo, e ter nacido nesta época creo que foi para min unha especie de sorte. Por que? Polas inmensas posibilidades que ofreceu e ofrece todo este novo mundo que segue estando en cueiros.

Para un lugar como Lugo, ata o último ano do século XX moi pouco coñecido a nivel internacional

Potenciais inimaxinables

(lembremos que a declaración de Patrimonio da Humanidade para a Muralla Romana chegou xusto no primeiro ano do XXI), o avance das tecnoloxías foi e segue a ser un factor determinante no darse a coñecer ao mundo. Para un lugar tan excepcional, onde quen coñece recomenda, o potencial das novas tecnoloxías é inmenso.

No mundo anterior ao dixital un profesional independente coma min, ou un lugar aínda descolgado das conexións infraestruturais como o é Lugo, tiñamos moito

máis difícil sacar a cabeza. No 2023, sen embargo, é posible facer un vídeo-selfie rápido mentres neva na Muralla Romana de Lugo e que este sexa visto por dous millóns de persoas en menos dun mes.

É difícil predicir o futuro en calquera ámbito, pero creo que aínda menos no dixital. Eu non son experto na tecnoloxía, si algo na comunicación e no turismo... por iso, mentres as circunstancias o permitan, non vou desaproveitar a posibilidade de poñer en valor o meu traballo e as riquezas e belezas da miña terra.

